

Elanor Boekholt-O'Sullivan
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum
21 september 2026

Betreft uw referentie
2026-0000431353

Bbl verblijfsvoorzieningen
bouwwerkafhankelijke
beschermdediersoorten

Geachte mevrouw Boekholt-O'Sullivan,

In uw Toezegging commissiedebat bouwregelgeving 1 juli 2026 over verblijfsvoorzieningen voor bouwwerkafhankelijke beschermdediersoorten, lezen wij dat u zich afvraagt hoe de drie brancheverenigingen achter het KAN platform (Koninklijk Bouwend Nederland, NEPROM, WoningBouwersNL) denken over het invoeren van verblijfsvoorzieningen voor beschermdediersoorten in woningbouw (nieuwbouw).

Op 15 november 2024 stuurden wij een brief aan uw ambtsvoorganger, waarin wij haar verzochten om zo snel mogelijk landelijke regelgeving in te stellen voor nestvoorzieningen voor bouwwerkafhankelijke beschermdediersoorten. Met deze brief willen we u laten weten dat we **nog steeds achter deze brief staan, en dat het onze voorkeur heeft om invoering niet te beperken tot utiliteitsbouw, maar om dit voor alle bouwwerken inclusief woningbouw in te voeren.**

U vraagt zich af wat ontwikkelaars, bouwbedrijven en Bouwend Nederland in 2024 hebben gezegd over het niet doorgaan van de verplichte verblijfsvoorzieningen voor bouwwerkafhankelijke beschermdediersoorten bij woningen. Na de onverwachte beslissing van uw ambtsvoorganger om de regelgeving verblijfsvoorzieningen te beperken tot utiliteitsbouw, hebben wij ons (weliswaar tandenknarsend/niet begrijpend waarom een maatregel waar de bouw achter staat, niet wordt doorgevoerd), neergelegd bij deze ministeriële beslissing. U moet weten dat de bouwsector behoorlijk gezagsgetrouw is en niet snel op het Malieveld gaat staan om te protesteren. Het motto werd: ooit komt er weer een nieuw kabinet met een nieuwe minister, en dan brengen we het nogmaals in.

In het kader van het KAN platform zijn we niet gestopt met het opdoen en delen van ervaringen rond nestvoorzieningen in woningbouw. Daarnaast hebben we uw ministerie in 2025 waar mogelijk inhoudelijk ondersteund in de praktische uitwerking van de specifieke voorschriften om nestgelegenheden voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in nieuwbouw te verplichten, waarbij wij steeds nadachten hoe dit in woning nieuwbouw zou uitpakken. Wij wachtten al langere tijd op bekendmaking en de inwerkingtreding van deze regelgeving. Inwerkingtreding gaat nu volgens uw mededeling gebeuren per 1 juli 2027, voor utiliteitsbouw.

De redenen om verblijfsvoorzieningen in het Bbl ook voor woning nieuwbouw te regelen zijn nog dezelfde als in 2024:

- Als er op rijksniveau geen gestandaardiseerde regelgeving rond nestvoorzieningen voor alle bouwwerken komt, hebben we te maken met maximaal 342 gemeenten die elk hun eigen regels, aantallen en afmetingen rond nestgelegenheden voorschrijven. Als deze regelgeving landelijk ook voor nieuwbouwwoningen wordt ingevoerd, is er naar onze mening geen noodzaak meer voor gemeenten om op het gebied van nestvoorzieningen voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen eigen eisen te stellen, aangezien de landelijke eisen zwaarder zijn dan de gemeentelijke eisen die we tegenkomen.
- Sinds 2020 zijn wij initiatiefnemer van het KAN Bouwen Platform. KAN staat voor: KlimaatAdaptief bouwen mét de Natuur. In dit platform faciliteren wij de koplopers binnen onze lidbedrijven van onze gezamenlijke brancheverenigingen. Onderbouwd door vogeltellingen en vleermuistellingen van de afgelopen 40 jaar, is ons duidelijk dat het realiseren van nestgelegenheden in nieuwbouw een noodzakelijke maatregel is om de grote afname van biodiversiteit in onze steden en dorpen te keren.
- De toevoeging van nestvoorzieningen in nieuwbouwwoningen zijn kostenverhogend, maar deze meerkosten zijn beperkt. Zij wegen niet op tegen de proceskosten om per gemeente te moeten doorgronden wat de gemeentelijke regelgeving hierover schrijft en om dit per woningproject te moeten ontwikkelen, te detailleren en per gemeente in te moeten bouwen. Landelijke standaardisering via het Bbl is de sleutel naar kostenbesparing.
- Een aantal ontwikkelaars en bouwbedrijven zijn bezig met conceptwoningen, industrieel vervaardigde woningen die efficiënt en vaak met 'biobased' materialen geproduceerd kunnen worden. Door deze prefabricage kunnen we snel en efficiënt hoogwaardige woningen realiseren die we in het kader van de woningbouwopgave nodig hebben. In deze woningen kunnen standaard nestvoorzieningen worden opgenomen. Maar dan moeten deze eisen wel gestandaardiseerd zijn. De betreffende conceptontwikkelaars en -bouwers wachten met smart op deze standaarden.

De volgende punten zijn voor ons van belang voor een duidelijke praktijkuitvoering. Deze punten zijn in iets andere bewoordingen door NEPROM ingediend in de internetconsultatie op 16 december 2025, en zijn nog niet beantwoord in de tekst zoals die naar de EU is gestuurd.

- **Tellen opbouwvoorzieningen wel of niet mee?**
Maak duidelijk of opbouwvoorzieningen die geschroefd zijn aan gebouwen: nestkasten voor huismussen of gierzwaluwen of opbouw vleermuiskasten, ook meetellen als verblijfsvoorziening in het Bbl. Gemeenten en provincies stellen hier nu elk hun eigen eisen over. Hier willen wij overeenstemming in. Opbouw nestvoorzieningen voor huismussen en gierzwaluwkasten worden net zo goed gebruikt als inbouwvoorzieningen. Voor vleermuizen is dit niet duidelijk te zeggen.

- **Maak clustering van verblijfsvoorzieningen per bouwontwikkeling mogelijk**
Maak per bouwontwikkeling ('bouwaanvraag') mogelijk dat verblijfsvoorzieningen bekeken en geclusterd worden op de gunstigste posities, bijvoorbeeld een kopgevel zonder lampen in de buurt voor vleermuizen. Zodat dit dus niet inhoudt dat er op elk gebouw binnen de ontwikkeling nestvoorzieningen getroffen moeten worden, ook als een gebouw geen gunstige positie heeft.
- **Tel alleen gesloten gevel- en dakoppervlak tussen de 3 meter en 25 meter hoogte**
Een invliegopening van een verblijfsvoorziening ligt tussen een hoogte van 3 meter en 25 meter boven het aansluitende terrein, luidt artikel 5.32e. We stellen voor daarom alleen het gesloten gevel- en dakoppervlak in dit bereik mee te tellen. Dit lost veel praktijkvragen op.

De brancheverenigingen achter het KAN platform, zijnde Bouwend Nederland, WoningBouwersNL en NEPROM vragen u met hernieuwde kracht om per 31 december 2026 de opname van specifieke voorschriften voor nestgelegenheden voor vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in nieuwbouw in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving, **liefst voor alle bouwwerken inclusief woningen**, bekend te maken en per 1 juli 2027 in werking te laten treden.

Mocht het om ambtelijke of andere redenen niet mogelijk zijn om dit op deze korte termijn ook voor woningen per 1 juli 2027 in het Bbl te regelen, dan heeft het onze voorkeur om per 1 juli 2027 te starten met de Bbl-eis voor utiliteitsbouw en woningbouw zo snel als mogelijk toe te voegen.

Hoogachtend,

Jelmer Alberts, directeur belangenbehartiging Bouwend Nederland

Anneloes van der Woude, interim directeur WoningBouwersNL

Fahid Minhas, directeur NEPROM